

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.2.2014
COM(2014) 86 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την τόνωση της ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων
εργασίας στον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την τόνωση της ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 2012 οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν σε 534 εκατομμύρια στην Ευρώπη, ήτοι 17 εκατομμύρια περισσότερες σε σχέση με το 2011 και 52 % επί του συνόλου των διεθνών αφίξεων σε παγκόσμιο επίπεδο. Τα έσοδα από τον εισερχόμενο τουρισμό ανήλθαν σε 356 δισεκ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 43 % των εσόδων σε παγκόσμιο επίπεδο¹. Το 2013 ο αριθμός των διανυκτερεύσεων σε τουριστικά καταλύματα στην ΕΕ28 έφτασε στα 2,6 δισεκ., ξεπερνώντας έτσι κατά ποσοστό 1,6% τον αριθμό των διανυκτερεύσεων για το 2012². Ο τουρισμός συνιστά σαφώς σημαντική οικονομική δραστηριότητα, ιδίως σε πολλές θαλάσσιες και παράκτιες περιοχές. Ωστόσο, η μεταβαλλόμενη παγκόσμια οικονομία επηρεάζει τον εν λόγω τομέα, προκαλώντας σημαντικές αλλαγές στη συμπεριφορά των τουριστών και στις αγορές προέλευσής τους.

Με την ανακοίνωσή της του 2010³ η Επιτροπή ανήγγειλε μια στρατηγική για έναν βιώσιμο παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό⁴. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή των Περιφερειών και η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την εν λόγω πρόταση και τόνισαν την ανάγκη να αναληφθεί κοινή δράση. Η δημόσια διαβούλευση που έγινε το 2012 αποτέλεσε ισχυρή βάση για την ανάληψη συγκεκριμένης πρωτοβουλίας από την ΕΕ⁵.

Επιπλέον, η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2012⁶ για «Γαλάζια Ανάπτυξη» ανέφερε τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό ως έναν από τους πέντε τομείς ενδιαφέροντος για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης και απασχόλησης στο πλαίσιο της γαλάζιας οικονομίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με την έκθεση του 2013 σχετικά με τη Γαλάζια Ανάπτυξη⁷ εξέφρασε την ικανοποίησή του για το εν λόγω ευρωπαϊκό πλαίσιο και συνέστησε σειρά δράσεων για την ενίσχυση του κλάδου και τη στήριξη της ανάπτυξης βιώσιμου τουρισμού στους παράκτιους προορισμούς.

Ο τουριστικός κλάδος αναπτύσσεται και το ζητούμενο είναι να αξιοποιηθεί το δυναμικό του έτσι ώστε να παράγει οικονομικά οφέλη με βιώσιμο τρόπο. Η παρούσα ανακοίνωση προτείνει κοινές απαντήσεις στις πολυάριθμες προκλήσεις, με στόχο να αξιοποιηθούν τα πλεονεκτήματα της Ευρώπης και να του παρασχεθεί η δυνατότητα να συμβάλει ουσιαστικά

¹ Ετήσια έκθεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού 2012
http://dtxqt4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/annual_report_2012.pdf

² Βάση δεδομένων της EUROSTAT (2013)

³ COM (2010) 352 τελικό

⁴ Συμπεριλαμβανομένου του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού, του τουρισμού κρουαζιερόπλοιων και της ναυσιπλοΐας με σκάφη αναγυγής/ιστιοπλοΐας και των συναφών χερσαίων δραστηριοτήτων

⁵ http://ec.europa.eu/dgs/maritimeaffairs_fisheries/consultations/tourism/index_en.htm

⁶ COM (2012)494

⁷ A7-0209/2013- 2012/2297 (INI)

στους στόχους της «Ευρώπης 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

2. ΚΛΑΔΟΣ ΜΕ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η Ευρώπη είναι μια θαλάσσια ήπειρος με ακτογραμμή που εκτείνεται από την Αρκτική μέχρι τη Μεσόγειο και από τον Ατλαντικό έως τον Εύξεινο Πόντο. Οι θαλάσσιες λεκάνες και οι παράκτιες περιοχές συνιστούν μια μοναδική πηγή φυσικού και πολιτιστικού πλούτου. Ο παράκτιος και θαλάσσιος τουρισμός αποτελεί τη μεγαλύτερη θαλάσσια δραστηριότητα στην Ευρώπη και συνδέεται στενά με πολλούς άλλους τομείς της οικονομίας. Απασχολεί περίπου 3,2 εκατομμύρια άτομα, από την οποία προκύπτει ακαθάριστη προστιθέμενη αξία⁸ ανερχόμενη στο συνολικό ποσό των 183 δισεκατομμυρίων ευρώ, που αντιστοιχεί σε ποσοστό άνω του ενός τρίτου της θαλάσσιας οικονομίας. Οι παράκτιες περιοχές επιλέγονται για περισσότερες από τέσσερις στις εννέα διανυκτερεύσεις σε τουριστικά καταλύματα στην ΕΕ.⁹ Το 2012 ο κύκλος εργασιών από τον τουρισμό με κρουαζιερόπλοια και μόνον ανήλθε σε 15,5 δισεκατομμύρια ευρώ και απασχολήθηκαν 330.000 άτομα· από τα ευρωπαϊκά λιμάνια διακινήθηκαν 29,3 επιβάτες, που ήταν κατά 75 % περισσότεροι σε σχέση με το 2006.¹⁰ Το ήμισυ των θέσεων εργασίας και της προστιθέμενης αξίας του ευρωπαϊκού παράκτιου τουρισμού αφορά τη Μεσόγειο, ενώ σημαντικό μερίδιο αντιστοιχεί και στις περιφέρειες του Ατλαντικού, της Βαλτικής Θάλασσας και του Εύξεινου Πόντου.

Δεδομένου ότι έχουν προσελκύσει περισσότερο από το ένα τρίτο όλων των τουριστικών επιχειρήσεων στην Ευρώπη, οι παράκτιες περιοχές είναι σημαντικές για την ανάπτυξη και την απασχόληση, ιδίως για τους νέους, καθώς το 45 % των εργαζομένων στον τουριστικό τομέα είναι μεταξύ 16 και 35 ετών.¹¹ Ωστόσο, πολλές από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις του κλάδου αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις και δεν μπορούν μεμονωμένα να αξιοποιήσουν επαρκώς το δυναμικό αυτό. Συνεπώς, είναι ουσιαστικής σημασίας για την αντιμετώπιση των διασυνοριακών προκλήσεων σε επίπεδο ΕΕ να προωθηθεί η συνεργασία και η διάδοση των βέλτιστων πρακτικών, μεταξύ άλλων, μέσω της προώθησης στρατηγικών διαπεριφερειακών και διακρατικών συνεργασιών. Απαιτείται ένα κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο το οποίο θα βελτιώσει τις δράσεις σε όλα τα επίπεδα και θα συμβάλει στην υπέρβαση των δυσκολιών.

⁸ Μελέτη για τη στήριξη των μέτρων πολιτικής υπέρ του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού σε επίπεδο ΕΕ (στο εξής αναφερόμενη ως «μελέτη CMT»), ECORYS, 2013

http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/documentation/studies/documents/study-maritime-and-coastal-tourism_en.pdf

⁹ Οι παράκτιες περιοχές περιλαμβάνουν δήμους που είτε βρέχονται από τη θάλασσα είτε το ήμισυ της επικράτειάς τους βρίσκεται 10 χλμ. εντός της ακτογραμμής.

Βάση δεδομένων της EUROSTAT (2012) – «Nights spent at tourist accommodation establishments by coastal and non-coastal area» (Διανυκτερεύσεις σε τουριστικά καταλύματα σε παράκτιες και σε μη παράκτιες περιοχές) - http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=tour_occ_ninatec.

¹⁰ Διεθνής ένωση κρουαζιερόπλοιων «Ο κλάδος των κρουαζιερόπλοιων», έκδοση 2013 http://www.senato.it/application/xmanager/projects/leg17/attachments/documento_evento_procedura_commissione/files/000/000/632/Documentazione_Clia_Europe.pdf

¹¹ Βάση δεδομένων EUROSTAT (2012) - Απασχολούμενοι ανά ηλικιακές ομάδες (NACE Αναθ. 2)- http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database#

3. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΑ ΝΕΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Το παρόν κεφάλαιο επικεντρώνεται στις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν και προτείνει μια στρατηγική για την ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας του τομέα, στρατηγική που πρέπει να υλοποιηθεί από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη, τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, τις ιδιωτικές επιχειρήσεις και από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

3.1. Βελτίωση των επιδόσεων και της ανταγωνιστικότητας

Βελτίωση των γνώσεων

Κάθε οικονομική αξιολόγηση του τομέα παρακωλύεται από την έλλειψη και την περιορισμένη συγκρισιμότητα των δεδομένων, τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο θαλάσσιας λεκάνης και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Παρά την κάποια πρόοδο που έχει σημειωθεί κατά τα τελευταία έτη¹², πρέπει να προσδιοριστούν και να συμπληρωθούν τα κενά όσον αφορά τα δεδομένα ώστε να βελτιωθεί ο σχεδιασμός και η διαχείριση των τόπων προορισμού. Απαιτούνται ειδικοί δείκτες για να βελτιωθεί η συνοχή και η συγκρισιμότητα των στατιστικών του παράκτιου και θαλάσσιου τουρισμού τόσο εντός της Ευρώπης όσο και εκτός αυτής.

Αντιμετώπιση της μεταβλητότητας της ζήτησης

Η τουριστική ζήτηση¹³ κυμαίνεται σε μεγάλο βαθμό λόγω της μεταβαλλόμενης οικονομικής, χρηματοοικονομικής και πολιτικής κατάστασης. Το μέσο κόστος διανυκτέρευσης μειώθηκε από τα μέσα της δεκαετίας του 2000, ενώ περαιτέρω μείωση ποσοστού 9 % των ετήσιων δαπανών αναμένεται μεταξύ 2011 και 2020. Η τάση αυτή πλήττει τις παράκτιες οικονομίες, ιδίως αυτές που αποτελούνται κυρίως από ΜΜΕ και από πολύ μικρές επιχειρήσεις¹⁴. Επιπλέον, η μείωση του κόστους μεταφοράς έχει οδηγήσει στην αύξηση του ανταγωνισμού μεταξύ των ευρωπαϊκών ακτών και των προορισμών χαμηλού κόστους παγκοσμίως, αυξάνοντας τη μεταβλητότητα στη ζήτηση. Οι τοπικοί προορισμοί χάνουν το συγκριτικό τους πλεονέκτημα και συχνά συναντούν δυσκολίες στο να ικανοποιήσουν τη ζήτηση, τόσο την παραδοσιακή όσο και τη νέα, που αυξάνεται παγκοσμίως. Ο εποχικός χαρακτήρας συνιστά μια επιπλέον πρόκληση: τα περισσότερα από τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη προκύπτουν κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, δεδομένου ότι πολλές τοπικές επιχειρήσεις παραμένουν κλειστές το υπόλοιπο έτος. Επομένως, πρέπει να εφαρμοστούν συγκεκριμένες στρατηγικές που θα βασίζονται σε καινοτόμες και ελκυστικές πολιτικές και προϊόντα, με στόχο την αξιοποίηση του δυναμικού των τουριστών που μπορούν να ταξιδεύουν κατά τη χαμηλή τουριστική περίοδο.

Ο κλάδος θα μπορούσε να προσαρμοστεί στη δημογραφική αλλαγή και να προσαρμόσει την προσφορά του ώστε να προσελκύσει τον όλο και αυξανόμενο αριθμό των ηλικιωμένων¹⁵. Οι

¹² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 692/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές στον τομέα του τουρισμού

¹³ έχει μετρηθεί ως ο αριθμός των τοπικών και διεθνών αφίξεων

¹⁴ μελέτη της CMT

¹⁵ 128 εκατομμύρια κάτοικοι της ΕΕ είναι μεταξύ 55 και 80 ετών

Βάση δεδομένων της EUROSTAT (2012) - Πληθυσμός την 1η Ιανουαρίου ανά φύλο και ανά ηλικιακή ομάδα που χωρίζεται ανά πενταετία -

μη ευρωπαϊοί επισκέπτες που πραγματοποιούν διακοπές κατά τη διάρκεια της χαμηλής περιόδου συνιστούν επίσης σημαντικό δυναμικό, ενώ η Επιτροπή αναθεώρησε πρόσφατα τον κώδικα θεωρήσεων, («Visa Code»), προτείνοντας να απλουστευθούν οι διαδικασίες για τους μη ευρωπαίους ταξιδιώτες¹⁶. Επιπλέον, τα θέματα του παράκτιου και του θαλάσσιου τουρισμού αναμένεται να εξεταστούν στο πλαίσιο των τρεχουσών πρωτοβουλιών «Senior» και «Accessibility»¹⁷ καθώς και στο πλαίσιο της δράσης: « Εξέχοντες ευρωπαϊκοί τουριστικοί προορισμοί»¹⁸. Θα μπορούσαν επίσης να αναληφθούν πρωτοβουλίες επικοινωνίας και προώθησης οι οποίες να στοχεύουν σε συγκεκριμένες μη ευρωπαϊκές χώρες.

Αντιμετώπιση του κατακερματισμού του κλάδου

Λόγω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης οι περισσότερες ΜΜΕ στον τουριστικό τομέα έχουν περιορισμένη ή καμία πρόσβαση στην πίστωση για επενδύσεις και καινοτομία¹⁹. Επιπλέον, οι παράκτιες περιοχές συχνά δυσκολεύονται να αξιοποιήσουν πλήρως τα πλεονεκτήματά τους και να αποκομίσουν οικονομικά οφέλη από τον τουρισμό των κρουαζιερόπλοιων, ενώ παράλληλα αυξάνονται οι πιέσεις για επενδύσεις σε λιμενικές υποδομές και για τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος.

Αυτό οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι στις επιχειρήσεις εντός των θαλάσσιων λεκανών της ΕΕ δεν αξιοποιούνται επαρκώς οι συνέργειες, γεγονός το οποίο οδηγεί σε κατακερματισμό και σε περιορισμό του οικονομικού οφέλους. Η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ κρατών μελών, περιφερειών και άμεσα ενδιαφερόμενων φορέων κρίνεται ως αναγκαία. Θα πρέπει να προωθηθεί η συνεργασία μεταξύ ερευνητικών ιδρυμάτων, μουσείων, τουριστικών επιχειρήσεων και άλλων ενδιαφερόμενων ώστε να αναπτυχθούν καινοτόμα και βιώσιμα προϊόντα που να ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των επισκεπτών.

Η Επιτροπή:

1. θα καταβάλει προσπάθειες για την κάλυψη των κενών σε θέματα διαθεσιμότητας δεδομένων για τον τουρισμό, ιδίως όσον αφορά τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό.
2. θα προωθήσει την εστίαση στον παράκτιο και θαλάσσιο τομέα, όπου κρίνεται σκόπιμο, όσον αφορά τις πρωτοβουλίες της ΕΕ, μεταξύ άλλων στις εκστρατείες προώθησης και επικοινωνίας.
3. θα προωθήσει τον πανευρωπαϊκό διάλογο μεταξύ των διοργανωτών κρουαζιερών, λιμένων και ενδιαφερόμενων φορέων του παράκτιου τουρισμού.
4. θα στηρίξει την ανάπτυξη διακρατικών και διαπεριφερειακών εταιρικών σχέσεων, δικτύων²⁰, συνεργατικών σχηματισμών και στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης.

¹⁶ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database#
COM(2012) 629

¹⁷ Οι πρωτοβουλίες προωθούν τις εταιρικές σχέσεις μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, επιτρέποντας σε ορισμένες σημαντικές ομάδες, όπως οι νέοι ή οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα και οι οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, να ταξιδεύουν, κυρίως κατά τη χαμηλή τουριστική περίοδο.

¹⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/eden/index_en.htm

¹⁹ μελέτη της CMT

²⁰ Π.χ. του «Enterprise Europe Network»

Μελέτη σχετικά με τις προοπτικές για τη δημιουργία συνεργατικών σχηματισμών (clusters) στη Μεσόγειο δρομολογήθηκε το φθινόπωρο του 2013

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη, τις περιφερειακές και τοπικές αρχές και τη βιομηχανία τουρισμού ευρύτερα να:

- προσελκύσουν και να επιδείξουν ενεργό συμμετοχή στη δημιουργία δικτύων, συνεργατικών σχηματισμών και στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης.
- εκπονήσουν πιο στοχοθετημένα πακέτα για ειδικές αγορές, όπως για ηλικιωμένους ή για άτομα με ειδικές ανάγκες.

3.2. Προώθηση των δεξιοτήτων και της καινοτομίας

Η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί προϋπόθεση για τη βιώσιμη και ανταγωνιστική ανάπτυξη, αλλά ο εν λόγω τομέας δεν προσελκύει επαρκώς ειδικευμένο προσωπικό. Αυτό οφείλεται κυρίως στον εποχικό χαρακτήρα της εργασίας και στην έλλειψη ευκαιριών εξέλιξης της σταδιοδρομίας. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση πρέπει να έχουν ως στόχο την απόκτηση δεξιοτήτων που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η Επιτροπή έχει αναλάβει αρκετές πρωτοβουλίες για την επίτευξη του στόχου αυτού: Στην πύλη EURES θα υπάρχει τμήμα αφιερωμένο στη «γαλάζια απασχόληση», στο οποίο θα περιέχονται πληροφορίες που θα απευθύνονται σε άτομα που αναζητούν εργασία καθώς και σε εργοδότες²¹. Σχεδιάζει, για την άνοιξη του 2014, χάρτη δεξιοτήτων και αναγκών κατάρτισης στον τομέα των τουριστικών υπηρεσιών, ο οποίος θα επιτρέψει τη δημιουργία κοινών πλαισίων για τον τομέα, τα οποία θα συνδέονται με το Ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων ή το Ευρωπαϊκό σύστημα ακαδημαϊκών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση²².

Η βελτίωση των πολιτικών κατάρτισης μέσω της ενσωμάτωσης της διάστασης των τομεακών αναγκών σε προγράμματα της ΕΕ αποσκοπεί στη διάθεση εξειδικευμένου και γλωσσομαθούς ανθρώπινου δυναμικού, που θα είναι σε θέση να παρέχει σωστές υπηρεσίες. Το νέο πρόγραμμα Erasmus + θα στηρίξει τις διακρατικές στρατηγικές συμπράξεις μεταξύ εκπαίδευσης, κατάρτισης και ιδρυμάτων και οργανισμών για τη νεολαία. Νέα ειδικά προγράμματα και καινοτόμες μορφές επαγγελματικής διδασκαλίας και κατάρτισης θα είναι προς όφελος του τομέα, ο οποίος καλείται, μέσω των «συμμαχιών γνώσης», να συμμετέχει σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και να συνεργάζεται με αυτά.

Στον τομέα της ναυσιπλοΐας αναψυχής τα κράτη μέλη προβλέπουν διαφορετικές δεξιότητες για τους πλοiάρχους σκαφών αναψυχής, γεγονός το οποίο περιορίζει τη διασυνοριακή ανάπτυξη και πλήττει την αγορά εργασίας των ναυτικών. Επιπλέον, οι υποχρεώσεις σχετικά με τα τυπικά προσόντα και τον εξοπλισμό ασφαλείας διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών, περιορίζοντας έτσι την κινητικότητα και την πρόσβαση στην αγορά. Η ανταγωνιστικότητα των μικρών παράκτιων και θαλάσσιων τουριστικών επιχειρήσεων σε μια ολοένα και πιο παγκοσμιοποιημένη αγορά θα μπορούσε να βελτιωθεί με την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορίας. Τα υπάρχοντα εργαλεία, όπως οι ΤΠΕ

²¹ <https://ec.europa.eu/eures/>

²² http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/ecvet_en.htm

και η πύλη τουριστικών επιχειρήσεων²³ μπορούν να ενισχύσουν την αναγνωρισιμότητα, να προωθήσουν την καινοτομία και να στηρίξουν την αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων.

Η Επιτροπή:

5. Θα αξιολογήσει την ανάγκη για τη λήψη μέτρων από την ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις επαγγελματικών προσόντων για τους πλοιάρχους επαγγελματικών σκαφών και σκαφών αναψυχής.²⁴
6. Θα αξιολογήσει την ανάγκη για τη λήψη μέτρων από την ΕΕ σχετικά με προβλέψεις για τον εξοπλισμό ασφάλειας στο πλαίσιο του θαλάσσιου τουρισμού.
7. Θα προωθήσει καινοτόμα συστήματα διαχείρισης μέσω της ΤΠΕ²⁵ και της πύλης τουριστικών επιχειρήσεων.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη και τις περιφερειακές και τοπικές αρχές να:

- ενθαρρύνουν τη δυνατότητα σύνδεσης με το Διαδίκτυο και την προώθηση των ηλεκτρονικών εργαλείων εμπορίας.
- προωθήσουν μεταφραστικές υπηρεσίες που αφορούν χάρτες, φυλλάδια και πληροφορίες εφοδιαστικής.

Η Επιτροπή καλεί τον κλάδο:

- Να συμμετάσχει ενεργά σε δραστηριότητες για την προώθηση δεξιοτήτων καθώς και για την επιμόρφωση.
- Να επενδύει σε πρωτοβουλίες ελέγχου ποιότητας όσον αφορά τα τουριστικά προϊόντα και το προσωπικό.
- Να καθιερώνει και να προωθήσει ανοικτά επιγραμμικά μαθήματα αναβάθμισης ή επαναπροσανατολισμού δεξιοτήτων στον παράκτιο και στον θαλάσσιο τομέα.

3.3. Ενίσχυση του βιώσιμου χαρακτήρα της ανάπτυξης

Αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών πιέσεων

Ο τουρισμός εξαρτάται από ένα υγιές περιβάλλον και από τη βιώσιμη χρήση του φυσικού κεφαλαίου, αλλά οι δραστηριότητες συχνά συγκεντρώνονται σε ήδη πυκνά κατοικημένες περιοχές, γεγονός που έχει ως συνέπεια τη μεγάλη αύξηση της ζήτησης για νερό, περισσότερα απόβλητα και εκπομπές αερίων εξαιτίας των αεροπορικών, οδικών και θαλάσσιων μεταφορών σε περιόδους αιχμής ή μεγαλύτερο κίνδυνο στεγανοποίησης της επιφάνειας του εδάφους και υποβάθμισης της βιοποικιλότητας (από την ανάπτυξη υποδομών), ευτροφισμό και άλλες πιέσεις. Αραιοκατοικημένες καθώς και ανέπαφες περιοχές μπορεί επίσης να επηρεαστούν. Επιπλέον, οι επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος επιτείνουν

²³ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/ict/index_en.htm

²⁴ Η κατάρτιση των ναυτικών για επιβατηγά πλοία, σύμφωνα με τη διεθνή σύμβαση για πρότυπα εκπαίδευσης, έκδοσης πιστοποιητικών και τήρησης φυλακών των ναυτικών δεν ισχύει όσον αφορά τους πλοιάρχους.

²⁵ Συγκεκριμένα διαθέσιμα εργαλεία ΤΠΕ περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, το ηλεκτρονικό παρατηρητήριο του τουρισμού (http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/vto/index_en.htm)· την πλατφόρμα «Tourism Link» (<http://www.tourism-link.eu/tourism-link/>). την πλατφόρμα «eCalypso» (<http://www.ecalypso.eu/steep/public/index.jsf>)

τις πιέσεις στους εν λόγω τομείς και μπορεί να αναδιαμορφώσουν τη γεωγραφική και εποχιακή κατανομή του τουρισμού.

Το δίκτυο Natura 2000 της ΕΕ προστατεύει τους ευαίσθητους παράκτιους και θαλάσσιους οικοτόπους οι οποίοι, εάν αποτελέσουν αντικείμενο ορθής διαχείρισης, μπορούν να προσφέρουν σημαντικές ευκαιρίες αναψυχής και να συνεισφέρουν στη βιώσιμη ανάπτυξη και στην απασχόληση. Η νομοθεσία της ΕΕ, όπως οι οδηγίες πλαίσιο για τα ύδατα και τη θαλάσσια στρατηγική, απαιτούν από τα κράτη μέλη να μεριμνούν για την καλή κατάσταση των παράκτιων και θαλάσσιων υδάτων, το οποίο είναι προαπαιτούμενο για την ανάπτυξη του τουρισμού. Η ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών και ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός συμβάλλουν στην εξασφάλιση βιώσιμης και πράσινης ανάπτυξης των υποδομών²⁶ μέσω του ευφυούς σχεδιασμού και της συνεργασίας μεταξύ κυβέρνησης, δημόσιων και ιδιωτικών εταιρών²⁷. Η «Wales Coast Path», ακτογραμμή της Ουαλίας που εκτείνεται σε 1.400 χιλιόμετρα, την οποία επισκέφθηκαν 2,82 εκατομμύρια τουρίστες το 2012 που απέφεραν κέρδη ύψους 32 εκατομμυρίων λιρών σε ένα έτος²⁸, αποτελεί καλό παράδειγμα. Ο οικολογικός τουρισμός²⁹ είναι μια καλή ευκαιρία για την παραγωγή προϊόντων που προσελκύουν ταξιδιώτες με οικολογική συνείδηση. Η προσπάθεια αυτή μπορεί να κυμαίνεται από την προσφορά τοπικών προϊόντων έως την εφαρμογή φιλικών προς το περιβάλλον μοντέλων και πρακτικών.

Στον εν λόγω τομέα υπάρχει η δυνατότητα μέτρησης και παρακολούθησης των επιδόσεων όσον αφορά τη βιωσιμότητά του μέσω πρωτοβουλιών όπως το οικολογικό σήμα της ΕΕ ή το σύστημα πιστοποίησης «Travelife».³⁰ Τα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης είναι γνωστά για τη μείωση των αποβλήτων, τη βελτίωση των επιχειρηματικών επιδόσεων και την εξοικονόμηση χρημάτων.³¹ Ειδικοί δείκτες για τον τουριστικό κλάδο υφίστανται ήδη στο πλαίσιο του συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS)³², ενώ άλλοι θα μπορούσαν να αναπτυχθούν στο πλαίσιο του πιλοτικού Ευρωπαϊκού Συστήματος Τουριστικών Δεικτών.³³

Δύο πρόσφατες νομοθετικές προτάσεις³⁴ της Επιτροπής αφορούν την αντιμετώπιση των εκπομπών από σκάφη αναψυχής. Επιπλέον, τα σκάφη τα οποία χρησιμοποιούν ηλεκτρικό ρεύμα από την ξηρά κατά τον ελλιμενισμό τους θα μπορούσαν να μειώσουν σημαντικά την κατανάλωση καυσίμων, τον θόρυβο και τις εκπομπές στην ατμόσφαιρα. Μέχρι σήμερα ωστόσο, σε περιορισμένο, μόνον αριθμό, ευρωπαϊκών λιμένων έχουν γίνει επενδύσεις σε αυτή την τεχνολογία· η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας και η ενοποίηση σε έξυπνα ενεργειακά δίκτυα θα πρέπει να διερευνηθούν και να προαχθούν περαιτέρω.

²⁶ Η πράσινη υποδομή αποσκοπεί στη χωροταξική διάρθρωση φυσικών/ημιφυσικών περιοχών
<http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/>

²⁷ COM(2013)133 final

²⁸ <http://www.bbc.co.uk/news/uk-wales-25096911>

²⁹ <http://www.ecotourism.org/book/ecotourism-definition>

³⁰ http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/index_en.htm

<http://www.travelife.org/Hotels/home.asp?p=1>

³¹ Με βάση μελέτη για τα ξενοδοχεία στην Ισπανία ([Cornell Hospitality Quarterly, August 2012](#)) προέκυψε ότι εκείνα τα οποία χρησιμοποιούν συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης έχουν πιο μεγάλα κέρδη

³² http://ec.europa.eu/environment/emas/about/index_en.htm

³³ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/sustainable-tourism/indicators/index_en.htm. Αποτελεί εργαλείο για τη μέτρηση και την παρακολούθηση των επιδόσεων των προορισμών βιώσιμου τουρισμού

³⁴ COM(2011) 456final και COM(2013) 18final

Η Επιτροπή:

8. θα αναπτύξει τον οικοτουρισμό, χρησιμοποιώντας το ευρωπαϊκό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου και δείκτες οικολογικού σήματος της ΕΕ και θα ενθαρρύνει τη σύνδεση με άλλες δράσεις υπέρ της αειφορίας.
9. θα προωθήσει την εφαρμογή του πρωτοκόλλου της σύμβασης της Βαρκελώνης σχετικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών και τη σχετική σύσταση του Συμβουλίου και θα προωθήσει τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και την πράσινη υποδομή, ώστε να διασφαλίσει τη βιώσιμη ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών της ΕΕ.
10. θα προωθήσει στρατηγικές για την πρόληψη των αποβλήτων και τη διαχείριση των θαλάσσιων απορριμμάτων ώστε να στηρίξει τον βιώσιμο παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες, τον κλάδο και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς:

- Να εφαρμόσουν το πρωτόκολλο και τη σύσταση για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων περιοχών.
- Να εκπονήσουν κατευθυντήριες γραμμές για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα και την αύξηση του οφέλους από τις δραστηριότητες της αναψυχής και τον τουρισμό στις προστατευόμενες περιοχές.
- Να προωθήσουν την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή όσον αφορά τις παράκτιες περιοχές.
- Να βελτιώσουν την αποδοτικότητα των πόρων, την πρόληψη των αποβλήτων και της ρύπανσης και τη διαχείριση των επιχειρήσεων στις τουριστικές περιοχές.
- Να προωθήσουν την οικολογική διαχείριση και τον οικολογικό έλεγχο και να εφαρμόσουν τις καλύτερες δυνατές πρακτικές περιβαλλοντικής διαχείρισης και προσεγγίσεις για πράσινη υποδομή.
- Να προωθήσουν τη χρήση της ηλεκτροδότησης από την ξηρά και τη δημιουργία λιμενικών εγκαταστάσεων.
- Να προωθήσουν μέτρα για την αποδοτική χρήση των υδάτων που περιλαμβάνονται στο προσχέδιο για τα ύδατα.³⁵

Η Επιτροπή καλεί τον κλάδο καθώς και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς:

- Να αναπτύξουν και να προωθήσουν τον οικοτουρισμό και άλλα βιώσιμα τουριστικά προϊόντα.
- Να εφαρμόσουν μέτρα για την αποτελεσματική χρήση του νερού που περιλαμβάνονται στο προσχέδιο για τα ύδατα.
- Να συμμετάσχουν ενεργά σε έργα για τη μείωση των αποβλήτων, των εκπομπών, των θαλάσσιων απορριμμάτων, της χρήσης των φυσικών πόρων και την ανάκτηση/ανακύκλωση των αποβλήτων.

Προώθηση μιας καινοτόμου, βιώσιμης και υψηλής ποιότητας προσφοράς

³⁵

Το προσχέδιο για τα ύδατα αποσκοπεί στην ενσωμάτωση της πολιτικής για τα ύδατα σε άλλες πολιτικές <http://ec.europa.eu/environment/water/blueprint/>

Η μεταβαλλόμενη ζήτηση απαιτεί ελκυστικά και βιώσιμα προϊόντα που προσφέρουν μοναδικές και εξατομικευμένες εμπειρίες. Ωστόσο, τοποθεσίες ή αξιοθέατα που θα μπορούσαν να κινήσουν το ενδιαφέρον δεν παρουσιάζονται ούτε προωθούνται κατά τρόπο ελκυστικό ή δεν έχουν καλή σύνδεση με άλλους προσφερόμενους παράκτιους τουριστικούς προορισμούς. Ο κλάδος πρέπει να αναπτύξει νέα προϊόντα που να προωθούν την ελκυστικότητα και τη δυνατότητα πρόσβασης στην παράκτια και στη θαλάσσια αρχαιολογία, τη θαλάσσια κληρονομιά, τον υποβρύχιο τουρισμό, τις οινογαστρονομικές δραστηριότητες, κλπ. Καλό παράδειγμα αποτελεί το «Odyssea project»³⁶ το οποίο αναδεικνύει το οικονομικό δυναμικό του παράκτιου τουρισμού, των θαλάσσιων πολιτιστικών διαδρομών και των καινοτόμων δραστηριοτήτων σκαφών αναψυχής μέσω ενός δικτύου καινοτόμου παράκτιου εξοπλισμού και αρχαίων θαλάσσιων διαδρομών.

Το αυξανόμενο ενδιαφέρον του κοινού για τα θαλάσσια αθλήματα, όπως είναι η ερασιτεχνική αλιεία, η ιστιοπλοΐα, η ιστιοσανίδα και η κατάδυση, μπορεί να συμβάλει στην αντιμετώπιση της εποχικότητας λόγω του ότι οι δραστηριότητες αυτές δεν εξαρτώνται από τις περιόδους αιχμής. Η αυξανόμενη ζήτηση για ιδιωτικά σκάφη αναψυχής απαιτεί οι μαρίνες να είναι ασφαλείς και προσιτές, εντούτοις εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα λόγω της έλλειψης θέσεων αγκυροβολίας και παροχής των κατάλληλων υπηρεσιών για τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα. Πρωτοβουλίες όπως το «nautical tourism network»³⁷ ή το «Sail West project»³⁸ που αποσκοπούν στη δημιουργία θαλάσσιου κέντρου αναψυχής αριστείας το οποίο θα συνδέει χώρες όπως η Ιρλανδία, η Βόρεια Ιρλανδία και η Δυτική Σκωτία, που βρέχονται από θάλασσα, μπορεί να δώσει το έναυσμα για περαιτέρω δικτύωση στον ναυτικό κλάδο.

Η ποιότητα των υπηρεσιών αποτελεί καίρια πηγή ανταγωνιστικής διάκρισης. Επομένως, είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι οι τουρίστες μπορούν να βασίζονται σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες σε όλη την ΕΕ και ότι η ποιότητα αυτή θα αξιολογείται σε συνεχή βάση. Μια πρόσφατη πρόταση σχετικά με την καθιέρωση αρχών ποιότητας του ευρωπαϊκού τουρισμού αποσκοπεί στο να αυξήσει την ασφάλεια και την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στις τουριστικές υπηρεσίες.³⁹

Νησιωτικός χαρακτήρας και γεωγραφική απόσταση — ευκαιρίες που προκύπτουν από τους γεωγραφικούς περιορισμούς

Τα νησιά και οι λοιποί μακρινοί προορισμοί παρουσιάζουν ένα επιπλέον αδύνατο σημείο από πλευράς δυνατότητας πρόσβασης και εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις υπηρεσίες σκαφών. Το γεγονός αυτό δημιουργεί προβλήματα όσον αφορά τα έξοδα μεταφοράς, την εποχικότητα και τη σύνδεση με τις κύριες τοποθεσίες στην ενδοχώρα και στις πέριξ τοποθεσίες, και καθιστά τις εν λόγω περιοχές λιγότερο ελκυστικές για τους επισκέπτες και τους εργαζόμενους στον τουρισμό. Η γνώση των προβλημάτων είναι συχνά ανεπαρκής για την εξεύρεση κατάλληλων λύσεων. Ωστόσο, οι εν λόγω τοποθεσίες πρέπει να αναπτυχθούν διότι προσφέρουν δυνατότητες απασχόλησης σε περιοχές όπου άλλες οικονομικές δραστηριότητες είναι συχνά σπάνιες.

³⁶ www.odyssea.eu

³⁷ www.nautical-tourism.eu

³⁸ <http://malinwaters.com/about> χρηματοδοτούμενο από το πρόγραμμα INTERREG IV A, προσφέρει χρηματοοικονομική στήριξη σε σειρά αναπτυξιακών σχεδίων σε λιμένες

³⁹ COM (2014) final

Η Επιτροπή:

11. θα ενθαρρύνει τη διαφοροποίηση και τη διασύνδεση των πόλων έλξης τουρισμού τόσο στις παράκτιες περιοχές όσο και στην ενδοχώρα, μεταξύ άλλων, μέσω διακρατικών θεματικών δρομολογίων όπως πολιτιστικές, θρησκευτικές ή αρχαίες εμπορικές διαδρομές.⁴⁰
12. θα εκπονήσει μελέτη για τον τρόπο βελτίωσης της ακτοπλοϊκής σύνδεσης των νησιών και τον σχεδιασμό καινοτόμων τουριστικών στρατηγικών για τα απομονωμένα νησιά.
13. Θα εκπονήσει μελέτη για τον εντοπισμό καινοτόμων πρακτικών, για την κατασκευή μαρινών.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη, τις περιφερειακές και τοπικές αρχές και τη βιομηχανία:

- να αξιολογήσουν τον τουρισμό που βασίζεται στην πολιτιστική κληρονομιά, τα υποβρύχια αρχαιολογικά πάρκα (με βάση το έργο που έχει ολοκληρώσει η UNESCO), καθώς και τον τουρισμό στη φύση ή για λόγους υγείας σε παράκτιους προορισμούς.
- να χρησιμοποιήσουν εθνικές και περιφερειακές στρατηγικές για την εξασφάλιση της συνοχής των τουριστικών προσφορών και τη βελτιωμένη πρόσβαση στις νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές.
- να αναπτύξουν καινοτόμες πρακτικές για την αναβίωση και την επαναχρησιμοποίηση υφιστάμενων θαλάσσιων υποδομών.

Η Επιτροπή καλεί τον κλάδο:

- να δημιουργήσει ένα ειδικό δίκτυο ενδιαφερόμενων φορέων του κλάδου του τουρισμού, περιλαμβανομένων των τουριστικών πρακτόρων.

3.4. Αύξηση της χρηματοδότησης από την ΕΕ

Το δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020 και άλλα μέσα της ΕΕ χρηματοδοτούν τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των έργων προσφέροντας ώθηση στη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου. Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες καλούνται να καταρτίσουν πολυετείς εθνικές και/ή περιφερειακές στρατηγικές για την ανάπτυξη βιώσιμου παράκτιου και θαλάσσιου τουρισμού, και για την εξασφάλιση συνοχής με τις συμφωνίες σύμπραξης και τα επιχειρησιακά προγράμματα.

Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ)

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) μπορεί να συγχρηματοδοτήσει επενδύσεις στο πλαίσιο του βιώσιμου τουρισμού βάσει διαφόρων θεματικών στόχων που συνδέονται με την έρευνα και την καινοτομία, την πρόσβαση στην ΤΠΕ και τη χρήση της, την επιχειρηματικότητα, την ανάπτυξη των ΜΜΕ και την ανταγωνιστικότητα, την ενεργειακή απόδοση και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την ανάπτυξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς ή την απασχόληση και την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού. Οι επενδύσεις σε υποδομές περιορίζονται σε μικρής κλίμακας πολιτιστικό και αειφόρο τουρισμό. Βάσει του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, το ΕΤΠΑ μπορεί να προωθήσει την ανταλλαγή ορθών πρακτικών, τη

⁴⁰

Π.χ. στο πλαίσιο της συμφωνίας κοινής διαχείρισης μεταξύ του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Επιτροπής, προωθώντας διαδρομές πολιτιστικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος

δημιουργία διακρατικών δικτύων και συνεργατικών σχηματισμών, κοινές στρατηγικές για το βιώσιμο τουρισμό, πολιτιστικές δραστηριότητες καθώς και το διασυνοριακό εμπόριο.

Η διάθεση νέων κονδυλίων από την ΕΕ μπορεί επίσης να ωφελήσει τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό μέσω πολυτομεακών σχεδίων που θα επικεντρώνονται στην καινοτομία, για παράδειγμα στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης (βάσει του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης), στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης στις περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία (βάσει του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας) και στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης (βάσει του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης). Στα σχέδια αυτά μπορεί να περιλαμβάνεται η χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για τη στήριξη της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, την επαγγελματική προσαρμογή, την κατάρτιση και την ανάπτυξη ικανοτήτων.

Έρευνα, καινοτομία και ανταγωνιστικότητα

Το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» αποτελεί το χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ για την εφαρμογή της στρατηγικής για την έρευνα και την καινοτομία για την περίοδο 2014-2020. Η γαλάζια ανάπτυξη έχει αναγνωριστεί ως ένα από τα βασικά θέματα. Προβλέπεται ειδική στήριξη για τις ΜΜΕ που επιθυμούν να αναπτύξουν και να χρησιμοποιούν καινοτόμες λύσεις, μεταξύ των οποίων στον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό.

Το πρόγραμμα πλαίσιο COSME 2014-2020, έχει ως στόχο να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ. Οι κύριοι στόχοι του όσον αφορά τον τουρισμό είναι να αυξήσει τη ζήτηση (ιδίως κατά τη χαμηλή περίοδο του έτους), να διαφοροποιήσει την προσφορά και τα προϊόντα, να αυξήσει την ποιότητα, την αειφορία, τη δυνατότητα πρόσβασης, τις δεξιότητες και την καινοτομία, τη βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής γνώσης του κλάδου και την προβολή της Ευρώπης ως ενός συνόλου μοναδικών, βιώσιμων και υψηλής ποιότητας προορισμών.

Εκπαίδευση, κατάρτιση και νεολαία

Το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» (2014-2020) προσφέρει τη δυνατότητα για συνέργειες με τον πολιτιστικό τουρισμό και τον οικοτουρισμού, μεταξύ άλλων και όσον αφορά την παράκτια και θαλάσσια κληρονομιά. Το πρόγραμμα Erasmus + (2014-2020) μπορεί να ωφελήσει τον τομέα από την άποψη της απασχόλησης, νέων προγραμμάτων σπουδών όσον αφορά τον κλάδο και καινοτόμων μορφών επαγγελματικής διδασκαλίας και κατάρτισης.

Περιβάλλον, κλιματική αλλαγή και λοιπή χρηματοδότηση

Η χρηματοδότηση από το πρόγραμμα LIFE + θα συνεχιστεί και το 2014 και αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα. Προσφέρει σημαντικές δυνατότητες για τη χρηματοδότηση καινοτόμων προγραμμάτων που επηρεάζουν τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης για την αποτελεσματικότητα των πόρων. Η πρόταση για το 7ο πρόγραμμα δράσης της ΕΕ για το περιβάλλον 2020 και οι στόχοι της ΕΕ για τον μετριασμό της αλλαγής του κλίματος και την προσαρμογή επικεντρώνονται σε τομείς όπως η ενέργεια και οι μεταφορές, αλλά επίσης σε ειδικές πτυχές που συνδέονται με τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό. Επιπλέον, η

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων χρηματοδοτεί ΜΜΕ για επενδύσεις στον τουρισμό και/ή σε περιοχές σύγκλισης.

Η Επιτροπή:

14. θα αναπτύξει έναν οδηγό επιγραμμής με συνοπτική παρουσίαση των κύριων δυνατοτήτων χρηματοδότησης που διατίθενται για τον τομέα (ιδίως για τις ΜΜΕ).

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες:

- να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν εθνικές/περιφερειακές στρατηγικές για τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό και για έργα που πρέπει να περιλαμβάνονται στα επιχειρησιακά προγράμματα.
- να αναζητήσουν διασυνοριακή συνεργασία ως προς τις προαναφερόμενες στρατηγικές και να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές
- να κάνουν αποδοτική και αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων.

4. ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΕ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟΝ ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Οι περισσότερες ευρωπαϊκές πολιτικές και οικονομικές δραστηριότητες επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τον παράκτιο και τον θαλάσσιο τουρισμό, γεγονός που μπορεί να αποτελέσει κινητήρια δύναμη για την οικονομική ανάπτυξη.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα εξασφαλίσει τη συμπερίληψη του παράκτιου και θαλάσσιου τουρισμού σε άλλες πολιτικές της ΕΕ, όπως η συνδεσιμότητα, οι βιώσιμες μεταφορές, τα ζητήματα ασφάλειας και ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων. Οι εγκάρσιες πτυχές πολιτικής, όπως η προστασία του περιβάλλοντος, η περιφερειακή ανάπτυξη, η κατάρτιση, η προστασία των καταναλωτών και ο μετριασμός της αλλαγής του κλίματος και οι πολιτικές προσαρμογής θα ληφθούν επίσης υπόψη.

Επιπλέον, οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές για τη Βαλτική, τον Ατλαντικό και την περιοχή της Αδριατικής-Ιονίου προωθούν μια ισχυρή τουριστική οικονομία και συντονίζουν περιφερειακούς, ενωσιακούς και μη ενωσιακούς πόρους προς όφελος όλων. Οι δεσμοί με την ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας, η συνέργεια του Εύξεινου Πόντου, η στρατηγική για την περιοχή του Δούναβη και η πολιτική της Βόρειας Διάστασης θα διερευνηθούν στο μέλλον.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο παράκτιος και ο θαλάσσιος τουρισμός απαιτούν ένα φιλόδοξο πλαίσιο πολιτικής. Η Επιτροπή, τα κράτη μέλη, οι περιφερειακές και τοπικές αρχές, η βιομηχανία και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να λάβουν στοχοθετημένα μέτρα σε συνοχή με τις πολιτικές της ΕΕ που έχουν αντίκτυπο στον εν λόγω τομέα.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί σε τακτική βάση την εν λόγω διαδικασία για να διασφαλίζεται η υλοποίηση των μέτρων. Κατόπιν, θα υποβάλει ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό

Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών στην οποία θα αξιολογούνται τα αποτελέσματα.